

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Тони Димитрова Шекерджиева-Новак,
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив,
на материалите, представени за участие в конкурс

обявен от НМА „Проф. Панчо Владигеров“,
по чл.3, ал.1 от ЗРАСРБ за заемане на академични длъжности
в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
за **професор по класическо пеене**
към катедра „Класическо пеене“, ВФ

В съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилникът, указващ прилагането му, както и Правилникът на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, кандидатът – доц. д-р Николай Владимиров Моцов, е представил комплект материали, включващ следните документи:

- Справка за приносите на кандидата след заемане на академичната длъжност „Доцент“ по класическо пеене през 2016 г., която се прилага като хабилитационен труд на основание чл. 1, ал. 1 от ЗРАСРБ, включваща художествено творческата и педагогическа дейност на кандидата
- Списък на цялостната художественотворческа, научна и педагогическа дейност на доц. д-р Николай Моцов от януари 2016 до декември 2021 г.
- Като доказателствен материал кандидатът представя афиши, програми и други документи.
- Диплом за образователната и научна степен „Доктор“.
- Заповед за назначаване на академичната длъжност „Доцент“.
- Справка за съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Доц. д-р Николай Моцов е един от най-ярките, изявени и талантливи български оперни певци, педагог с впечатляваща и изключително активна, ползотворна и резултатна творческа дейност. Представената за рецензиране справка за изпълнение на минималните наукометрични национални изисквания, съобразно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, изменен и допълнен в ДВ, бр. 56 от 06.07.2018 г., всички допълнителни активности, реализирани в периода след придобиване на хабилитационната степен „Доцент“, представени като доказателствен материал в съответните приложения, потвърждават това мое твърдение.

Роден в Русе през 1973 година, той е възпитаник на Георги Делиганев, проф. Илка Попова, проф. Павел Герджиков. Дипломата си за магистърска степен по оперно пеене получава през 2005 г. в ДМА „Проф. Панчо Владигеров“, в класа на проф. Илка Попова. Същата година започва преподавателска работа като асистент в класа на своята Маестра. Това е един ползотворен период и за певеца Моцов. Той печели награди от национални и международни конкурси, сред които първа награда от конкурса „Светослав Обретенов“, Голямата награда на конкурса „Парашкев Хаджиев“, Голямата

награда и кристален плакет на Съюза на българските композитори на конкурса „Любомир Пипков“. Не по-малко престижна е и втората награда, при неприсъдена първа, на международния конкурс „Борис Христов“ в София.

В „Реквием“ от Моцарт през 1998 г. е дебютът му на русенска сцена, като през следващата година осъществява запис на този шедьовър на Моцарт в Българското национално радио под диригентството на Методи Матакиев. От 2004 до 2006 година Моцов е стипендиант на фондация СЕЕ Musiktheater към Щатсопера Виена, където специализира при звездата на Виенската опера проф. Оливера Миакович.

По време на своите ангажименти Моцов има удоволствието да работи с изтъкнати имена на оперната сцена, като Анна Томова-Синтова, Александрина Милчева, Елена Мосук, Джузепе Джакомини, Лео Нучи и др. Николай Моцов гостува многократно на сцените на всички големи оперни театри в страната. Аплодира го и публиката на сцените на оперните театри в Холандия, Германия, Русия, Южна Корея, фестивалите в Солотурн (Швейцария), Палма де Майорка (Испания) и Европалия (Белгия). Той е редовен участник и на международните фестивали „Софийски музикални седмици“ и „Мартенски музикални дни“, където изпълнява кантатно-ораториални творби като меси, оратории и реквиеми, повечето от които са първо изпълнение за България. През 2008 г. на фестивала „13-ти Салон на изкуствата“, София, Николай Моцов осъществява концерт с големия български пианист и композитор проф. Йовчо Крушев, с когото заедно представят за първи път в България романси за тенор от цикъла „Камерното творчество на Сергей Рахманинов“. Репертоарът на този наш прекрасен лирико-спинтов тенор е твърде разнообразен и включва както роли от различни опери сред които Дон Отавио от „Дон Жуан“, Тамино от „Вълшебната флейта“, Граф Алмавива от „Севилският бръснар“, Дорвил от „Копринената стълба“, Неморино от „Любовен еликсир“, Ернесто от „Дон Паскуале“, Ленски от „Евгений Онегин“, Младият циганин от „Алеко“, Алфред от „Травиата“ и други, така и шедьоври от кантатно-ораториалния жанр и камерната вокална музика. Този широкоспектърен репертоар го прави изключително популярна фигура в българското музикално общество.

Четиринайсет са световните премиери и първи изпълнения, реализирани на сцената на оперните театри от януари 2016 до декември 2021 година, както следва:

01.2016 – Ж.Бизе, „Ловци на бисери“, в главната тенорова роля на Надир, оркестър и хор на Софийска опера и балет, диригент Борис Спасов, режисьор Светозар Донев; **07.2016** – Никълъс МакРобъртс, „Лион“, в главната тенорова роля на Тутор, Шесто издание на Международния фестивал „Сцена край реката“, оркестър и хор на Държавна опера Русе, диригент – Никълъс МакРобъртс, премиера и първо изпълнение в България; **02.2017** – Георги Костов, „Казанова“, в главната тенорова роля на Казанова, Държавна опера Стара Загора, режисьор – Огнян Драганов, диригент Владимир Бошнаков – **премиера**; **10.2017** – Дж. Росини, „Севилският бръснар“, в главната тенорова роля на граф Алмавива, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Славчо Николов, диригент – Димитър Косев – **премиера**; **12.2017** – И. Калман, „Царицата на чардаша“, в главната тенорова роля на Едвин, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Николай Априлов, диригент – Владимир Бошнаков – **премиера**; **02.2018** – П. Хаджиев, „Луд Гидия“, в главната тенорова роля на Илия, Държавна опера Русе, режисьор Павел Герджиков, диригент Димитър Косев – **премиера**; **04.2018** – Курт Вайл, „Малката

Махагони“, „**Седемте смъртни гряха**“, П. Хиндемит – „**Напред назад**“, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Мортен Роесен /Дания/, диригент – Антъни Арморе /Австрия/ – **премиера; 05.2018** – Албена Врачанска, „**Любов и ревност**“, в главната тенорова роля на Той, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, диригент – Алекс Сансо /Испания/, режисьор – Елена Стоянова, произведението е написано специално за Опера Стара Загора – **световна премиера; 07.2018** – П. Хаджиев, „**Луд Гидия**“, в главната тенорова роля на Илия, оркестър и хор на Държавна опера Бургас, режисьор – Павел Герджиков, диригент – Станислав Цанов – в рамките на фестивала „**Бургаски празници Емил Чакърв 2018**“ – **премиера; 10.2018** – Жак Офенбах, „**Хубавата Елена**“, в главната тенорова роля на Парис, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Славчо Николов, диригент – Димитър Косев – **премиера; 02.2019** – Имре Калман, „**Херцогинята от Чикаго**“, в главната тенорова роля на принц Шандор, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Румен Нейков, диригент – Владимир Бошнаков – **премиера; 07.2019** – Андре Кателли, „**Траян в Тракия**“, в главната тенорова роля на Марчело, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Мортен Росен (Дания), диригент – Антани Арморе (Австрия), произведението е написано специално за Старозагорска опера – **световна премиера; 08.2021** – Албена Врачанска, „**Каменният пир**“, в главната тенорова роля на Дон Жуан, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Огнян Драганов, диригент – Виктор Крумов, международен фестивал „**Моцартови празници**“ – Правец – **световна премиера и 10.2021** – Дж. Росини, „**Севилският бръснар**“, в главната тенорова роля на граф Алмавива, Държавна опера Бургас, режисьор – Александър Текелиев, диригент – Иван Кожухаров – **премиера.**

Ще си позволя да цитирам кандидата от справката с материалите, които ни е предоставил: *„Вярвам във висотата на българското оперно изкуство от зараждането му до наши дни. Стремехът ми винаги е бил да съм част от него и с моята изпълнителска дейност да добавя и своя камък към многото крепящи храма, завещани от поколения талантиливи вокални дейци“*. Познавам колегата Моцов и вярвам на всяка една написана от него дума. Честността към работата и отговорността към колегите го правят желан партньор на сцената и в академичните среди. Позовавайки се на справката, която ни е предоставил, ще изброя част от екипите, които го търсят непрестанно. Срещаме имената на големите режисьори като Павел Герджиков, Пламен Каргалов, Румен Нейков, Светозар Донеv, Кузман Попов, Огнян Драганов, Александър Текелиев, Нина Найденова, на диригентите Георги Димитров, Христо Игнатов, Иван Кожухаров, Пламен Джууров, Ивайло Кринчев, Адриана Благоева, Станислав Ушев, Борис Спасов, Найден Тодоров и други. Високият професионализъм и прецизност, отличаващи работата на Николай Моцов, дават своя принос към българското изпълнителско изкуство заради създаването и възпитанието на вярна на оперното изкуство аудитория, заради спектакли, получили високата оценка от музикалната критика и публика, заради прилагане на български изпълнителски модел на стилистика и интерпретация. Доц. Моцов има афинитет и към рядко изпълнявани у нас автори, а тяхното популяризиране е друг съществен принос в неговата изпълнителска кариера.

Утвърждаването на българската вокално-изпълнителска школа и нейното признание в чужбина е задача, която Моцов си поставя като основна цел. *„Независимо дали гостувам с български оперен театър в чужбина или самостоятелно, за мен винаги високата степен на подготовка и представяне са били водещи в желанието българската вокална школа да затвърди своето лидерско място сред световните образци“*, казва той. Посочени са седем концертни прояви и спектакли, които ще спомена: **05.2017** – участие като солист в концерт по повод представяне на мюзикъла **„Сиси – душата на императрицата“** от Роланд Баумгартнер, на рояла – Андрея Павлич, Зала Витгенщайн, Виена; **11.2017** – участие като солист в концерт **„Български музикални вечери“** в Емирство Кувейт, организиран от Българското посолство; **12.2017** – участие като солист в десет концерта в Китай, съвместно с Български симфоничен оркестър, диригент – Станислав Ушев; **03.2018** – Карл Орф – **„Кармина Бурана“**, солист в концертно изпълнение, диригент – Ричард Бушман, Международен хор и оркестър, Емирство Кувейт; **05.2018** – участие в концерт като солист в Българското посолство в Чехия по случай европредседателството на България, на рояла – Зорница Гетова; **01.2019** – В. А. Моцарт, **„Реквием“**, солист, диригент – Ричард Бушман, Международен хор и оркестър на сцената на културен център „Шейх Джабер Ал Хамад“, Емирство Кувейт; **12.2019** – Албена Врачанска, **„Любов и ревност“**, в главната тенорова роля на Той – Национален театър Люксембург, диригент – Алекс Сансо, режисьор – Огнян Драганов.

Като анализираме творческата дейност на Николай Моцов, е редно да подчертаем изключителния му интерес към кантатно-ораториалния жанр. Може би и моите първи впечатления от него като изпълнител са именно в тези произведения. Чрез тях той утолява жаждата си за досег с различни епохи, музикални стилове и школи, прилага на практика усвоените в годините стилистични и вокални умения, реализира значими и стойностни музикални проекти. Бих отличила следните изяви: **04.2016** – Дж. Росини, **„Стабат Матер“**, солист, оркестър и хор на Държавна Опера Русе, диригент – Жан-Ив Годен; **12.2019** – Ариел Рамирес, **„Миса Криола“**, солист, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, диригент – Виктор Крумов; **05.2021** – А.Дворжак – **Messe in D dur**, солист в концерт по повод 100 години Национална музикална академия, Академичен хор и оркестър, диригент – Георги Патриков.

Специално ще подчертая широкия кръг от репертоар и интересът му както към оперната класика, така и към музика от ХХ век и от съвременни композитори. Сред най-значимите му изяви са участията му в „Софийски музикални седмици“, „Мартенски музикални дни“, Фестивал „Моцартови празници“ – Правец, където изпълнява за първи път произведения, които получават признанието на публиката и музикалната ни критика. Николай Моцов утвърждава значимостта на българските творци, като включва в програмите на своите концерти техни произведения или участва в юбилейните им чествания, с ясното съзнание за създаването на наше културно наследство.

Изключително активна, богата и ползотворна е и неговата **педагогическа дейност**, за което свидетелстват наградите и значимите постижения, както и активната концертна дейност на много от студентите му. Лауреати на конкурси са Ралица

Ралинова, солист на операта във Вупертел, Германия, Анита Шишкова – носителка на четири първи награди от 10-ти международен конкурс за певци и инструменталисти Ф. Шуберт, Русе, национален конкурс „Светослав Обретенов“ – Провадия, 04.2016, на академичен конкурс „Проф. Илия Йосифов“, наградата на професор Йовчо Крушев от XII Международен конкурс за изпълнение на немска и австрийска музика. Носители на първи и специални награди са и Иван Пенчев, солист на опера Русе, Калина Жекова, солист на опера Варна, Глория Пенчева, солист на опера Русе и др. Наследник на богатото вокално-педагогическо наследство на българската вокална школа, доц. д-р Николай Моцов е съставна част от утвърдената методология на Катедра „Пеене“ на НМА. Чрез личните си певчески и педагогически постижения като преподавател със собствен клас, той с право се гордее с постиженията и реализацията на студентите си, които участват активно в музикалния ни живот и са водещи солисти на своите театри. „Черпейки от опита на нашите изтъкнати вокални педагози, работейки за по-нататъшното развитие на българското вокално-изпълнителско изкуство“ доц. Моцов участва активно в създаването на певци, които продължават традициите и търсят реализация на наши и международни сцени.

Доц. д-р Николай Моцов участва многократно в жури на български и международни конкурси, сред които откроява следните: жури в Международен конкурс за немска и австрийска музика MAGIC – Бургас, 2017; жури в XI международен конкурс за певци и инструменталисти „Франц Шуберт“ – Русе, 2017; жури във втори международен виртуален конкурс FLYING STAGE, 2019 г.; жури на 12-ти международен конкурс за певци и инструменталисти „Франц Шуберт“ – Русе, 2019; жури на национален конкурс „Върбан Върбанов“ – Бургас, 2020; участва като член на научно жури в конкурси за академично израстване и докторски защиты както в НМА, така и в други университети.

Представената от единствения кандидат документация може да бъде разпределена и оценена по съответните показатели и съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както следва:

Група А: показател 1. /50 точки/ Дисертационен труд – „Някои стилистични и интерпретационни аспекти във вокалното творчество на Йовчо Крушев“

Група В: показател 5. /140 точки, от 100 задължителни/ Ж.Бизе, „Ловци на бисери“, в главната тенорова роля на Надир, оркестър и хор на Софийска опера и балет, диригент Борис Спасов, режисьор Светозар Донов. П. Хаджиев, „Луд Гидия“, в главната тенорова роля на Илия, оркестър и хор на Държавна опера Бургас, режисьор – Павел Герджиков, диригент – Станислав Цанов – в рамките на фестивала „Бургаски празници Емил Чакъров 2018“. Андре Кателли, „Траян в Тракия“, в главната тенорова роля на Марчело, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, режисьор – Мортен Росен (Дания), диригент – Антани Арморе (Австрия). Албена Врачанска, „Каменният пир“, в главната тенорова роля на Дон Жуан, оркестър и хор на Държавна опера Стара Загора, Режисьор – Огнян Драганов, диригент – Виктор Крумов, Фестивал „Моцартови празници“ – Пранец.

Група Г: показател 13 /включва 28 събития, събиращи 980 точки от необходимите 150 точки/

Група Д: приложени са 9 рецензии. Необходимите точки са 80. Доц. д-р Николай Моцов събира 90 точки. Автори на рецензиите са Благвеста Рядкова, Уляна Кьосева, Донка Йотова, Мария Алексиева, проф. Емил Янев, Мадлен Маринова, Проф. Виолета Горчева, Августа Манолева и Теменуга Захариева. Приложени са ксерокопия на рецензиите, както и линкове към електронните и ISSN на печатните издания.

Група Е: Необходими са 120 точки. От показател **22** – *Участие в национален научен, образователен или художествено-творчески проект*, са реализирани 30 точки; показател **23** – *Участие в международен научен, образователен или художествено-творчески проект*, – 4 участия по 20 точки – общо: 80 точки, като е приложен доказателствен материал: програми, афиши, снимки от спектакли, видеозаписи; От показател 24 – *Ръководство на национален научен, образователен или художествено-творчески проект*, са реализирани 60 точки. Приложен е доказателствен материал: афиш от фестивала Софийски музикални седмици, програма от концерт-спектакъла „Тишината между нас“, видеозапис, документ от музикално училище „Веселин Стоянов“, гр. Русе, относно проекта „Мост между поколенията“. По показател **28** – *Ръководство на майсторски клас, ателие или уъркшоп в областта на изкуствата*, са отчетени 60 точки и е приложен доказателствен материал: плакати, афиши, отзвук от пресата, диплом за участие от майсторските класове, снимки, видеозапис, документ от музикално училище „Христина Морфова“, гр. Стара Загора, относно ръководство на онлайн уъркшоп. Показател 29 – *Творческа изява в майсторски клас, ателие, уъркшоп в областта на изкуствата*, са отчетени 5 точки, а от показател 30 – *Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации* – 30 точки. От група **показатели Е** са събрани **245 точки**.

Определям като изключителен принос активната творческа, академична, педагогическа и изследователска дейности на доц. д-р Николай Моцов. Постигнатите от него практически резултати са високо стойностни, а натрупаният професионален опит е ценна основа и важна предпоставка за неговото плодотворно по-нататъшно развитие. Имам преки впечатления от работата му със студентите, които го ценят като преподавател и човек. Убедена съм, че дейността на доц. д-р Николай Моцов е тясно обвързана с обявения конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по „Класическо пеене“. Представените материали съдържат в пълна степен значими и приложни приноси, което ми дава основание да дам своята положителна оценка в подкрепа на кандидатурата му за заемане на академичната длъжност „Професор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“.

28.04.2022 г.

Рецензент:

(проф. д-р Тони Димитрова Шекерджиева-Новак)